

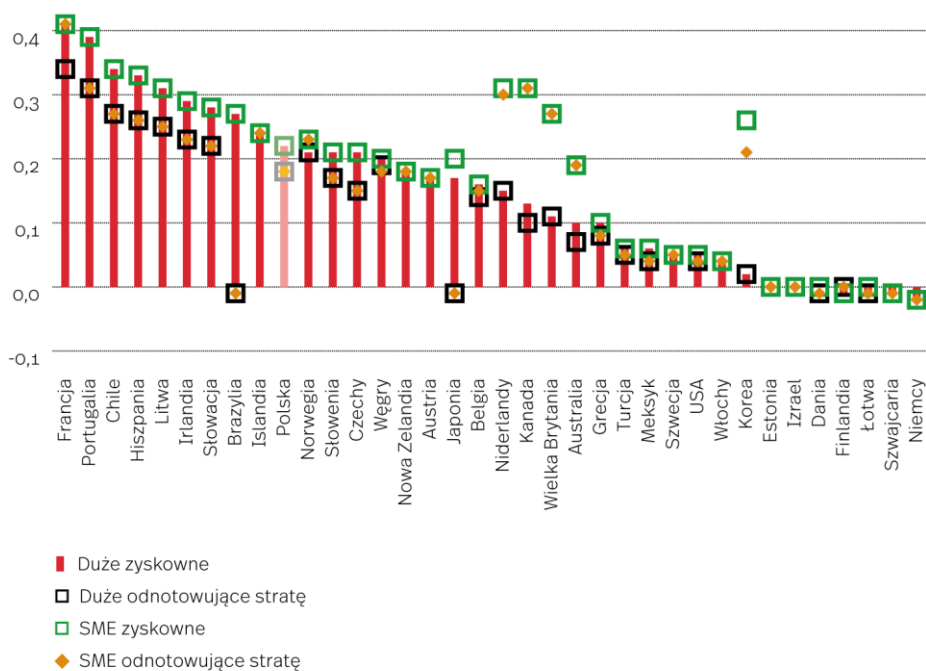
Polskie przedsiębiorstwa wydają więcej na B+R, ale mniej na innowacyjność

Spośród 36 krajów OECD aż 30 stosuje różnego rodzaju wsparcie podatkowe dla działalności badawczo-rozwojowej. Polska znajduje się w grupie państw hojniej wspierających wydatki B+R w firmach. Jednak jak zwraca uwagę Ignacy Świącicki z Polskiego Instytutu Ekonomicznego, pomimo wzrostu liczby przedsiębiorstw prowadzących działalność innowacyjną i wdrażających innowacje, łączne deklarowane wydatki na tego typu działalność nie uległy zwiększeniu.

Biorąc pod uwagę duże firmy notujące zyski, Polska jest na 10. miejscu pod względem wysokości wsparcia dla działalności B+R. Poszczególne kraje w różnym stopniu wspierają różne grupy przedsiębiorców. Niektóre z nich, jak np. Korea, Niderlandy czy Kanada, stosują powiększone preferencje dla małych i średnich przedsiębiorstw. Z kolei możliwość odliczenia wydatków nie tylko w roku, w którym zostały poniesione, lecz także w kolejnych latach, wpływa na to, czy firma notująca stratę ma możliwość skorzystania ze wsparcia podatkowego (np. stosując ulgę dopiero w roku, w którym osiągnie dochód).

Takie różnice w podejściu wpływają na pozycję krajów w rankingu hojności systemu wsparcia. Polska zajmuje w nim 10. miejsce spośród dużych, zyskownych firm (mających możliwość odliczenia wydatków na B+R od osiągniętego dochodu), 11. dla dużych firm ponoszących stratę (istnieje możliwość odliczenia straty w kolejnych latach) oraz 15. miejsce pod względem hojności wsparcia dla MŚP, zyskownych i przynoszących stratę. W każdym przypadku jesteśmy w pierwszej połowie państw OECD, a nasza pozycja nie zmieniła się w porównaniu z zestawieniem z ubiegłego roku.

Wysokość wsparcia podatkowego dla działalności B+R w krajach OECD w 2019 roku w zależności od kategorii przedsiębiorstwa

Źródło: Opracowanie własne na bazie danych OECD R&D Tax Incentive Database.

Wartość określająca wysokość wsparcia obliczana jest jako wysokość hipotetycznej ulgi podatkowej, odpowiadającej faktycznie stosowanym narzędziom wsparcia w danym kraju. Przykładowo wartość 0,22 w przypadku dużych, zyskowych firm dla Polski oznacza, że na każde 100 zł wydanych na badania i rozwój firma taka zapłaci podatek niższy o 22 zł. We Francji na każde 100 EUR podatek byłby niższy aż o 41 EUR.

Innowacyjna stagnacja

Według analityków PIE ulga podatkowa obejmująca wydatki badawczo-rozwojowe jest w Polsce coraz szerzej wykorzystywana. Zgodnie z danymi Ministerstwa Finansów w 2018 roku (a więc pierwszym roku, w którym ulga obowiązywała w wysokości 100 proc. wydatków) skorzystało z niej 1844 podatników, o ponad 60 proc. więcej niż w 2017. Jeszcze szybciej wzrosła łączna kwota dokonanych odliczeń. Wyniosła ona 1,854 mld zł, w porównaniu do 584 mln rok wcześniej. Jest to ok. 10 proc. całkowitych deklarowanych przez firmy nakładów na B+R w 2018 roku.

Ignacy Świącicki, kierownik zespołu gospodarki cyfrowej Polskiego Instytutu Ekonomicznego, zwraca uwagę, że o ile rosnące wykorzystanie dostępnej ulgi jest zjawiskiem pozytywnym, tak już dane dotyczące działalności innowacyjnej polskich przedsiębiorstw, w tym wydatków na badania i rozwój, dają niejednoznaczny obraz kierunku, w którym zmierza nasza gospodarka. *Z jednej strony wydatki na B+R znacząco wzrosły i w 2018 roku wyniosły 1,21 proc. PKB (w porównaniu do 1,03 proc. PKB w 2017 r.). Jednak z drugiej strony wydatki na działalność innowacyjną, a więc szerszą kategorię, obejmującą oprócz B+R także m.in. koszty personelu, wprowadzanie nowych procesów i produktów do sprzedaży czy inwestycje w wartości niematerialne, w 2018 r. zmniejszyły się o niemal 16,5 proc. w stosunku do 2017 roku – tłumaczy.*

Tym samym dane przedstawione w ubiegłym tygodniu przez GUS wskazują na coraz większe znaczenie wydatków na badania i rozwój w całości środków przeznaczanych na działalność innowacyjną firm. W 2018 roku wśród firm usługowych ponad połowa (57,7 proc.) nakładów na działalność innowacyjną nakierowana była na prace badawczo-rozwojowe, a wśród firm przemysłowych było to 37,7 proc.

Ignacy Świącicki zwraca uwagę na malejący udział innych wydatków związanych z działalnością innowacyjną: *W nowoczesnej gospodarce opartej o wiedzę, oprócz samego opracowania nowego produktu, ważne jest też zdobycie wiedzy o rynku, zapewnienie marketingu i sprzedaży. Tymczasem wzrost udziału wydatków na badania i rozwój przy spadku ogólnej wysokości nakładów oznacza, że środków na te komplementarne działania jest mniej. Wpisuje się w to statystyka mówiąca o odsetku przedsiębiorstw, które wprowadziły nowe lub ulepszone metody przetwarzania informacji – jest to jedynie 8,2 proc. przedsiębiorstw przemysłowych i 9,7 proc. przedsiębiorstw usługowych – komentuje.*

***

Polski Instytut Ekonomiczny to publiczny think tank gospodarczy, którego historia sięga 1928 roku. Obszary badawcze Polskiego Instytutu Ekonomicznego to przede wszystkim handel zagraniczny, makroekonomia, energetyka i gospodarka cyfrowa oraz analizy strategiczne dotyczące kluczowych obszarów życia społecznego i publicznego Polski. Instytut zajmuje się dostarczaniem analiz i ekspertyz do realizacji Strategii na Rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju, a także popularyzacją polskich badań naukowych z zakresu nauk ekonomicznych i społecznych w kraju oraz za granicą.

Kontakt dla mediów:
Andrzej Kubisiak
Kierownik Zespołu Komunikacji
andrzej.kubisiak@pie.net.pl
tel. 48 512 176 030